

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 6. évfolyamosok számára

2022. január 22. 10:00 óra

Időtartam: 45 perc

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Fontos tudnivalók

Tollal dolgozz, és ügyelj a külalakra!

A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.

Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Ha megoldásod ellenőrzésekor észreveszed, hogy hibáztál, a végső választ egyértelműen jelöld meg, a hibásat húzd át!

Jó munkát kívánunk!

2022. január 22.

1. Alkoss öt betűből álló szavakat a megadott betűkből úgy, hogy a kapott szó megfeleljen a szófaji meghatározásnak! **Valamennyi betűt használd föl egyszer!** További betűket nem használhatsz!

Az első szónak a kezdőbetűjét is megadtuk.

K K R T L P S J

melléknév:	V A ____ A ____
ige:	____ A ____ A ____
főnév:	____ A ____ A ____

2. a) Egy négy mondatból álló mese mondatai összekeveredtek.

A mondatokat jelölő betűk segítségével állítsd vissza a helyes sorrendet!

- A) De ahogy karmai beleakadtak annak gyapjába, nem tudott felszállni, csak csapkodott, így a pásztor foglyul ejtette és hazavitte.
- B) A csóka meglátta ezt, és irigységében utánozni akarta: neki is lendült, és nagy szárnycsapkodással egy kos hátára szállt le.
- C) Gyermekei kérdésére, hogy miféle madár ez, azt felelte, hogy szerintem egy csóka, de ő sasnak képzelet magát.
- D) A sas lecsapott egy magas szikláról, és elragadott egy bárányt.

A helyes sorrend: ____ – ____ – ____ – ____

- b) Melyik két tulajdonság jellemző a mese alapján a csókára?

Karikázd be a megfelelő pár betűjelét!

- A) bátor és szép
- B) rátarti és ostoba
- C) vakmerő és megfontolt

3. Olvasd el a versrészleteket, és oldd meg a feladatokat!

A)

Nap, ha neked ágaad volna,
olyan volnál, mint az alma.
Legurulnál, gyökereznél,
almafává növekednél.

B)

Az ablakhoz nyomul az orgona,
az ablaküvegen át rám nevet,
amit nem tudok megunni soha,
a kékszemű tavaszi üzenet.

C)

Pihés barack
az őszi nap:
egy felleg épp
beléharap...

a) Melyik versrészlethez illik a leginkább a *Bors néni beszélget* cím?

A versrészlet betűjele: _____

b) Milyen költői eszköz a „*Pihés barack / az őszi nap*”?

Karikázd be a megfelelő választ!

hasonlat

megszemélyesítés

metafora

c) Mire utal a C) versrészlet? Egészítsd ki a mondatot a saját szavaiddal! Figyeld a megfogalmazásra!

A C) versrészlet azt a pillanatot jeleníti meg, amikor egy felhő _____

_____.

d) Melyik versrészlet rímképlete *abab*? A versrészlet betűjele: _____

a	
b	
c	
d	

4. Mindegyik hangtörvényhez keress egy példát a táblázatból!

A megfelelő szó számát írd a hangtörvény megnevezése mellé!

1. szökdécsel	4. szövetség	7. szökelljen!
2. málnaszörp	5. szőnyegpadló	8. szökkenjen
3. szövetfestés	6. szöcskéssel	9. szövőlepke

a) részleges hasonulás: _____

b) teljes hasonulás: _____

c) összeolvadás: _____

a	
b	
c	

5. Olvasd el az alábbi felhívást, és válaszolj a kérdésekre!

a	
b	
c	

Kedves felső tagozatos diákok!

Városunk művelődési központja idén is megrendezi „Ki mit tud?” előadóművészi tehetségkutató versenyét. Ha érdekel a verseny, olvasd el ezt a tájékoztatót!

Ki vehet részt a versenyen?

- Csak olyan 5–8. osztályos tanuló vehet részt, aki városunk valamelyik általános iskolájában tanul.
- Egyénileg és csoportosan is lehet indulni.
- Bármilyen, 5 percnél rövidebb műsorszámmal (pl. tánc, szavaltat, bűvészszerűk stb.) föl lehet lépni.

A jelentkezés menete

- A részvétel feltétele, hogy a jelentkezők 2021. október 25-ig a jelentkezési lapot kitöltve eljuttassák a művelődési központ munkatársaihoz.
- A jelentkezési lapon föl kell tüntetni a következőket: a résztvevő neve, címe, telefonszáma, e-mail-címe, valamint a műsorszám várható tartalma és hossza.
- A csoportoknak elég egyetlen jelentkezési lapot kitölteni, ám azon fel kell tüntetni a csoport valamennyi tagjának adatait.
- Ha sokan jelentkeznek, a szervezők megtekintik a műsorszámokat, és eldöntik, ki léphet föl a műsoros esten.

A tehetségkutató verseny műsoros estje

- A tehetségkutató verseny műsoros estjét a városi színházban rendezzük meg 2021. november 26-án 19 órai kezdettel.
- A műsort követően meghívott szakértőkből álló zsűri értékeli és díjazza a műsorszámokat.
- A műsorvezető közismert személyiség lesz, személye meglepetés.

Mit nyerhetsz belőle?

- Kipróbálhatod, milyen profi körülmények között, sok néző előtt összemérni tehetséged kortársaiddal.
- Értékes nyereményeket és pénzjutalmat adunk át a verseny végén.
- A győztesek fölléphetnek az országos előadóművészi tehetségkutató versenyen is.

Üdvözlettel:
a művelődési központ munkatársai

a) A felhívás szerint az alább felsoroltak közül melyik kettőre kell ügyelnie a versenyzőknek a jelentkezés során? Karikázd be a megfelelő állítások betűjelét!

- A) Csoportok esetén az összes jelentkező adatait föl kell tüntetni a jelentkezési lapon.
- B) Határidőre el kell juttatni a jelentkezési lapot a verseny zsűrijéhez.
- C) A tervezett műsorszám nem lehet rövidebb 5 percnél.
- D) Nem szabad lefelejtetni a műsorszám rövid bemutatását a jelentkezési lapról.

- b) Részt vehetnek-e a felhívás alapján az alábbi jelentkezők a tehetségkutató versenyen?
Karikázd be a megfelelő választ!

Albert unokatestvérével, a szomszéd községben tanuló Lujzával
közös zsonglőrszámmal szeretne föllépni.

IGEN NEM

A város különböző iskoláiból szerveződött,
5. és 6. osztályos tanulókból álló táncsoport.

IGEN NEM

- c) Kinek milyen szerepe van az előkészületek és a műsoros est során?
Egészítsd ki a szöveget a felhívás információi alapján!

Amennyiben túl sok jelentkező van, a (kik?) _____
döntik el, ki léphet föl. A műsorvezető egy (ki?) _____
lesz, az est végén pedig a (mi?) _____ hoz döntést a
díjakról. A (kik?) _____ részt vehetnek az országos versenyen is.

6. Az alábbi táblázatban öt szó vagy kifejezés helyesírása hibás. Válaszd ki a hibás alakokat, és írd
le kijavítva a vonalakra! Az öt helyes megoldás mindegyike külön vonalra kerüljön!
Ötnél több megoldás esetén pontlevonás jár.

szelíd	általában	Olvazd ki!	Küzdd le!	megtudja mutatni
gazság	hangyaboj	huzat	kapzsi	fenséges
utánna	elhomályosít	sekély	alkú	befogja a száját

7. Olvasd el a szöveget, és válaszold meg a kérdéseket!

a	
b	
c	
d	
e	

Zelk Zoltán: Ferkó Halországban

Nem volt arra Óperenciás-tenger, üveghegyek sem voltak, és a világ vége is nagyon messze volt onnan. A sárga szakállú bölcs király sem lakott ottan, hiszen csak egy kis városka volt az. A kis városkán egy kicsi patak folyt keresztül, jó tanyája békáknak, apró halaknak. A patak fölött szitakötők szállkostak, a vízen vízipók futkosott, nagy öröme a halaknak, mert a vízipók és a szitakötő a legjobb haleledel.

De nemcsak örömük, hanem bánatuk is volt a halacska-kaknak, mert Ferkó naphosszat a parton horgászott, és estére nem egy halmama vagy halgyerek került a Ferkóék lábasába.

Most is ott ült Ferkó már órák óta, de egyetlen halacska sem harapott még a csalétekbe. Nagy meleg is volt, így nem csoda, ha elálmosodott és elaludt egy csüngő ágú fűzfa mellett. Egyszerre csak csodák csodája! Kilenc halacska termett mellette a parton, még karjuk is volt, és ráparancsoltak Ferkóra:

– Gyere velünk a víz alá, Halországba!

Megijedt ám Ferkó alaposan, még mukkanni se mert, s elindult a kilenc halacska között. Nemsokára olyan csodálatos dolgokat látott, hogy elmúlt minden félelme. A víz alatt egy nagy folyosó volt, a folyosó végén egy nagy homokkapu, s a kapu előtt négy óriási béka állott fűszálpuskákkal. Ezen a kapun mentek keresztül, és megérkeztek Halország fővárosába.

Hű! Mennyi halacska volt ott az iszapból épült házak között! Mind Ferkó nevét kiáltozta, és követelték, hogy örökre csukják be a patak alatti börtönbe.

– Nekem a nővéremet ölte meg! – kiáltotta az egyik. – Nekem a kisöcsémet! – kiabálta a másik.

Így haladt a különös menet a Halkirály palotája elé, ami a főváros legszebb terén épült, nem iszapból, hanem csillogó, fényes kavicsokból. A király palotáját nem négy, hanem nyolc béka őrizte, és sokkal nagyobb fűszálból készült a puskájuk.

– Hát most te kerültél horogra – szólt a király Ferkóhoz. – Ahány halat megöltél, annyi esztendő töltesz el a patak alatti börtönben!

Ezt már nem bírta sírás nélkül Ferkó. Könyörgésre vette a dolgot, sírva ígérgette, hogy sohasem horgászik többet – még azt is megígérte, hogy kétszáz szitakötőt és háromszáz vízipókot küld a Halkirály családjának, ha most az egyszer szabadon engedik.

– Várjál – felelte a király –, megkérdezem népemet. Ha ők elengednek, nem bánom, menj Isten hírével.

Ezzel kihajolt az ablakon, és megkérdezte a palota előtt álló ezer és ezer halacska-tól, hogy mitévő legyen?

– Börtönbe vele! – kiáltották a halak, mire ott termett a nyolc béka, megragadták Ferkót, és elindultak vele a börtön felé...

Ebben a pillanatban három kis szellő szaladt végig a parton, s mikor meglátták az alvó Ferkót, megfricskázták az orrát. Menten fölbredt, és olyan boldog volt, hogy a patak alatti börtön helyett a parton találta magát, hogy örömeiben a vízbe hajította a horgászbotját...

Nekem egy zöld béka mesélte ezt el, el is hittem neki, ti is elhiszitek?

- a) A szöveg alapján állapítsd meg, hogy IGAZ vagy HAMIS az alábbi állítás! Karikázd be a megfelelő választ!

Ferkó valóban látogatást tett a halak országában.	IGAZ – HAMIS
Ferkó lakhelye különleges, mesebeli hely volt.	IGAZ – HAMIS
A mese végén a kis szellők megpöckölték, megpiszkálták Ferkó orrát.	IGAZ – HAMIS

- b) Milyen céllal „viszik el” Ferkót a patakpartról a halak? Húzd alá azt a mondatot, amelyik a legpontosabban kifejezi a halak **célját**!

Meg akarják mutatni neki Halország különleges látványosságait.

A király elé viszik, hogy az uralkodó döntsön Ferkó büntetéséről.

Haragszanak rá, mert Ferkó elpusztította rokonaikat.

- c) Hogyan változott Ferkó hangulata a mesében?

A mese sorrendjének megfelelően egészítsd ki a Ferkó hangulatváltozásaira utaló kifejezések sorát a szövegből vett megfelelő szavakkal, kifejezésekkel!

1. megijedt

3. fêlni, sírni, könyörögni kezdett

2. _____

4. _____

- d) Ferkó különböző csoportokkal találkozik „utazása” során. Válassz ki három csoportot, és a táblázat kérdéseinek megfelelően nevezd meg a csoport létszámát és tagjait!

Hány tagja van a csoportnak?	Kikbôl áll a csoport?
<i>példa:</i> kilenc	halacska

- e) Várhatóan hogyan fog az álmában szerzett élmények hatására megváltozni Ferkó viselkedése a halakkal szemben? Egészítsd ki a mese befejezése alapján a mondatot! Ügyelj a nyelvhelyességre!

Ferkó a mese cselekményét követôen feltehetően _____,
mivel _____.

8. a) Írd a szavak mellé a megfelelő toldalékolási rend betűjelét!
- Az egyik betűjelet nem kell beírni sehová.
- barátság: _____ A) szótő + képző
- utasok: _____ B) szótő + jel + rag
- írjunk: _____ C) szótő + képző + jel
- D) szótő + képző + rag
- b) Számozd meg, hogy az adott szó hányadik a sorban a betűrendbe sorolás szabályai szerint!
- _____ hóbagoly _____ homoki _____ hópárduc _____ hógolyó
- c) Ha beillesztenénk a *holdnaptár* szót a b) feladat betűrendjébe, közvetlenül melyik szó elé kerülne? Írd le a megfelelő szót!
- _____

a	
b	
c	

9. Keress a meghatározásoknak megfelelő példát a táblázatból! **A meghatározás mellé csak a táblázat megfelelő sorát és oszlopát jelölő betűt és számot írd, ne a szót!**

Például: királyi fejdísz: **B – 1**

A jó válasz a korona, amit ebben a feladatban a sor (B) és az oszlop (1) jelével kell feltüntetni.

	1	2	3	4	5
A	ezek	tapintana	csatorna	bálna	babona
B	korona	lavina	orgona	babonás	barna
C	nevelés	csatolna	katona	élénk	már

egy vegyes hangrendű feltételes módú ige: ____ – ____

egy virágot megnevező főnév: ____ – ____

egy magas hangrendű főnév: ____ – ____

a *halvány* szóval ellentétes jelentésű melléknév: ____ – ____

a *hiedelem* rokon értelmű szava: ____ – ____

a	
---	--

10. Folytasd **8–10 mondattal** a történetet, amelynek első mondatait megadtuk!

- Ügyelj arra, hogy elbeszélésed nyelvi és tartalmi szempontból **logikusan kapcsolódjon** a kezdőmondatokhoz!
- Kerek, lezárt fogalmazásodban **ne legyen párbeszéd!**
- **Ha a fogalmazásod 4 mondatnál rövidebb, akkor az nem értékelhető.**
- **Ha a fogalmazásod 8 mondatnál rövidebb, az jelentős pontlevonással jár.**

Egy napon Jónás nekigyürkőzött, és kirántotta az öreg óriás fájós fogát. A vén óriás nem győzött hálálkodni, amiért a legény megmentette őt. Jónás úgy gondolta, kér cserébe valamit.

[illegible]

a	
b	
c	
d	
e	